

ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

Selected Administrative Factors Affecting Effectiveness of The Schools

Under the Secondary Education Service Area Office Sakon Nakhon

เสกสรร จำปาอ่อน¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตร² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์³

Seksun Jampaon¹ Asst. Prof. Dr.Watana Suwannatrai² Asst. Prof. Dr.Vijitra Vonganusith³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์และอำนาจพยากรณ์ และเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 45 คน และครู จำนวน 293 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 338 คน ปีการศึกษา 2566 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกนโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.987 – 0.988 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และแบบสอบถามประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.987 – 0.988 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t – test for Independent Samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product – Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพโรงเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยคัดสรรทางการบริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง จำแนกตามขนาดโรงเรียน และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ประสิทธิภาพโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง จำแนกตามขนาดโรงเรียน และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ปัจจัยคัดสรรทางการบริหาร ประสิทธิภาพโรงเรียน

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Program in Education Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Lecturer Master of Education Program and Doctor of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

³ข้าราชการบำนาญ

³Retired Government Employee

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: เสกสรร จำปาอ่อน, seksun.ja64@snru.ac.th

รับเมื่อ 19 พฤษภาคม 2567 แก้ไข 15 กรกฎาคม 2567 ตอรับ 17 กรกฎาคม 2567

5. ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารกับประสิทธิผลโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($R_{xy} = 0.844$)

6. ปัจจัยคัดสรรทางการบริหาร ทั้ง 5 ด้าน มีอำนาจพยากรณ์กับประสิทธิผลโรงเรียน ได้แก่ ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาและ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโดยรวมของโรงเรียน ได้ร้อยละ 71.30 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.20227

7. แนวทางการพัฒนาปัจจัยคัดสรรทางการบริหาร ดังนี้ 7.1) ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ ควรปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัวของนักเรียน ให้เป็น smart school ให้เป็นโอกาสในการพัฒนาโรงเรียน พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียน 7.2) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มองเห็นอนาคต และเป็นผู้รอบรู้ สนับสนุนและส่งเสริมให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ 7.3) ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรมีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรตามศักยภาพ และความสามารถของแต่ละคน มีการสนับสนุนบุคลากรให้ได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนา 7.4) ด้านโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา ควรจัดโครงสร้างให้ชัดเจน ระบุผู้รับผิดชอบภาระงานมีขั้นตอนการทำงาน การวางตัวบุคคลต้องสอดคล้องกับความรู้ความสามารถ และความสนใจ 7.5) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโรงเรียน ควรมีการสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดกระบวนการเรียนรู้และต้องมีการจัดสรรเทคโนโลยีเพื่อการบริหาร การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและผู้เรียน

ABSTRACT

The purposes of this research were to examine, compare, and determine the relationship and the predictive power, and to establish guidelines for developing selected administrative factors that affected the effectiveness of schools under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon, as perceived by school administrators and teachers. The sample group consisted of 45 school administrators and 293 teachers, totaling 338 participants in the academic year 2023. The sample size was determined using the Krejcie and Morgan table and stratified random sampling with the strata defined based on school sizes. The research tools were questionnaires and interview forms. The questionnaires assessing administrative factors and the effectiveness of secondary school administration showed predictive power values ranging from 0.987 to 0.988, and 0.987 to 0.988, respectively, both demonstrating a reliability value of 0.98. Statistics for data analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test for Independent Samples, One – Way ANOVA, Pearson's Product – Moment Correlation Coefficient, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The findings were as follows:

1. The selected factors in school administration were overall at a high level
2. The school effectiveness was overall at a high level.
3. The selected administrative factors, as perceived by participants classified by positions, school sizes, and work experience showed differences overall at the .01 level of significance.
4. The school effectiveness, as perceived by participants classified by positions, school sizes, and work experience showed differences overall at the .01 level of significance.

5. The selected administrative factors exhibited a positive relationship with school effectiveness at a high level and achieved the .01 level of significance, as indicated by a correlation coefficient ($R_{xy} = 0.844$).

6. The selected administrative factors across five aspects: organizational atmosphere and culture, administrators' leadership, personnel development, school administrative structure, and Information technology, demonstrated predictive power on school effectiveness. They predicted the overall effectiveness of the schools at a rate of 71.30 percent, with a standard error estimate of ± 0.20227 .

7. Guidelines for developing the selected administrative factors were detailed as follows:

- 7.1) Organizational Atmosphere and Culture: improving school landscapes as learning resources, enhancing smart school concepts, providing school development opportunities, and developing student learning resources;
- 7.2) Administrators' Leadership: demonstrating a broad vision, fostering forward – thinking and mastery, supporting personnel to be a learning person;
- 7.3) Personnel Development: promoting personnel potential and abilities, encouraging higher education pursuit, facilitating participation in training and seminars;
- 7.4) Educational School Administration Structure: establishing a well – organized administrative structure, assigning responsible individuals, specifying scopes of work, implementing defined work procedures, and aligning personnel with their knowledge, abilities, and interests;
- 7.5) School Information Technology (IT): encouraging teachers to integrate IT into learning process, allocating technology for administrative purposes, and tailoring teaching and learning to school and student needs.

Keywords: Selected Administrative Factors, School Effectiveness

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและมีความสามารถที่จะปรับตัวให้รู้และเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ รวมไปถึงการพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้เป็นสิ่งที่สังคมยุคปัจจุบันต้องการให้เกิดขึ้นเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนมีคุณภาพทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม และมุ่งไปสู่การอยู่ดีมีสุขของคนไทยทั้งปวง และแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ได้กำหนดสาระสำคัญสำหรับบรรลุเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาใน 5 ประการ ได้แก่ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ความเท่าเทียมทางการศึกษา คุณภาพการศึกษา ประสิทธิภาพ และตอบโจทยบริบทเปลี่ยนแปลงในระยะ 15 ปีข้างหน้า โดยมีวิสัยทัศน์ว่าคนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 75 – 91)

ปัจจัยทางการบริหารที่คัดสรร เป็นตัวแปรที่คัดเลือกมาเป็นองค์ประกอบของกระบวนการบริหารสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพ ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนมัธยมศึกษาต้องสร้างองค์กรของตนเอง ให้เป็นองค์กรที่มีคุณภาพตามมาตรฐานเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้จัดการความรู้ พัฒนาความรู้ พัฒนาความคิด และพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อบุคลากรในโรงเรียนที่จะได้เรียนรู้จากกระบวนการบริหารของผู้บริหาร และความรู้ความสามารถที่นักเรียนจะได้รับจากการสอนของครูที่มีคุณภาพ อันหมายถึงผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ของสังคมและประเทศชาติต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน, 2560, หน้า 1) นฤกร บัณเฑาะว์โพธิ์ (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา พบว่า ตัวแปรด้านวัฒนธรรมสถานศึกษา ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ด้านการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครูและด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ประสิทธิผลโรงเรียน เป็นผลสำเร็จของการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่เกิดจากความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้งานด้านการจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมาย และบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทัดมโนใจดี (2560, หน้า 35) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิผลโรงเรียน หมายถึง เป็นความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการทำงาน โดยพิจารณาจากความสามารถของสถานศึกษา ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษามีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข รวมถึงสถานศึกษาสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และสามารถยืดหยุ่นปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีบริบทและผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวม ตามรายงานการสังเคราะห์ผลประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) (2564, หน้า 2 – 3) บทสรุปสำหรับผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ได้ดำเนินการสังเคราะห์ ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 45 แห่ง พบว่า โดยรวมสถานศึกษามีคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยมจำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 24.44) ระดับดีเลิศ จำนวน 27 แห่ง (ร้อยละ 60.00) ระดับดี จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 15.56)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำวิจัยเรื่องปัจจัยคัดสรรคทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เพื่อเป็นแนวทางในการบริหาร วางแผน และพัฒนาปัจจัยทางการบริหารเพื่อให้ประสิทธิผลของโรงเรียนได้มาตรฐานและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ต่อไป

คำถามของการวิจัย

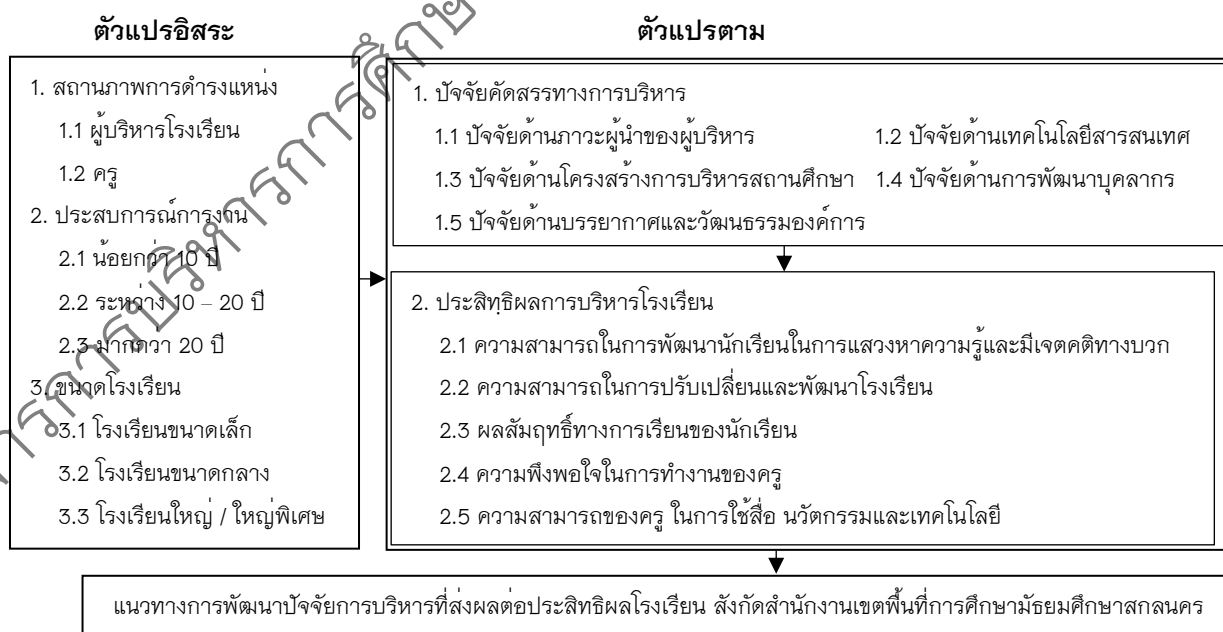
1. ปัจจัยคัดสรรคทางบริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิผลโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
3. ปัจจัยคัดสรรคทางบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
4. ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
5. ปัจจัยคัดสรรคทางบริหารกับประสิทธิผลโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กัน อย่างไร
6. ปัจจัยคัดสรรคทางบริหารด้านใดบ้างที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

7. แนวทางการพัฒนาปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรทางการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยคัดสรรทางการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานและขนาดโรงเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานและขนาดโรงเรียน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยคัดสรรทางการบริหารกับประสิทธิผลโรงเรียน ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
6. เพื่อหาอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
7. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2,813 คน
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 341 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารจำนวน 5 ด้าน มีความเชื่อมั่น 0.98 และเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียนจำนวน 5 ด้าน มีความเชื่อมั่น 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาและครู ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ โดยกำหนดระยะเวลาส่งแบบสอบถามคืน รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลกรณีได้รับแบบสอบถามไม่ครบ ผู้วิจัยออกติดตามแบบสอบถามด้วยตนเองจนครบ และนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วนมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t – test for Independent Samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product – Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพโรงเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยคัดสรรทางการบริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง จำแนกตามขนาดโรงเรียน และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ประสิทธิภาพโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง จำแนกตามขนาดโรงเรียน และจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารกับประสิทธิภาพโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($R_{xy} = 0.844$)

6. ปัจจัยคัดสรรทางการบริหาร ทั้ง 5 ด้าน มีอำนาจพยากรณ์กับประสิทธิผลโรงเรียน ได้แก่ ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโดยรวมของโรงเรียน ได้ร้อยละ 71.30 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.20227

7. แนวทางการพัฒนาปัจจัยคัดสรรทางการบริหาร ดังนี้ 7.1) ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ ควรปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัวของนักเรียน ให้เป็น smart school ให้เป็นโอกาสในการพัฒนาโรงเรียน พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียน 7.2) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มองเห็นอนาคต และเป็นผู้รอบรู้ สนับสนุนและส่งเสริมให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ 7.3) ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรมีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรตามศักยภาพ และความสามารถของแต่ละคน มีการสนับสนุนบุคลากรให้ได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนา 7.4) ด้านโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา ควรจัดโครงสร้างให้ชัดเจน ระบุผู้รับผิดชอบระบุขอบข่ายงานมีขั้นตอนการทำงาน การวางตัวบุคคลต้องสอดคล้องกับความรู้ความสามารถ และความสนใจ 7.5) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโรงเรียน ควรมีการสนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการกระบวนการเรียนรู้และต้องมีการจัดสรรเทคโนโลยีเพื่อการบริหาร การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ดังนี้ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารและด้านการพัฒนาบุคลากร ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการบริหารงานโดยใช้ปัจจัยทางการบริหารส่งผลให้การบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ การมีบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การที่ดีอยู่แล้วที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติหรือวิถี ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน การสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีอื่น ๆ มาใช้ในการบริหารและกระบวนการในการดำเนินงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ตลอดจนการวางตัวบุคคลโดยกำหนดหน้าที่ไว้ชัดเจนในโครงสร้างสถานศึกษา และผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ มีความสัมพันธ์ มีการติดต่อสื่อสาร มีความเห็นอกเห็นใจ และสามารถสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอน การสร้างแรงจูงใจ และการพัฒนาบุคลากร ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพและความรู้ความสามารถที่สูงขึ้น ซึ่งปัจจัยทางการบริหารเหล่านี้จะส่งผลให้โรงเรียนไปสู่เป้าหมายที่วางไว้จนกระทั่งประสบความสำเร็จ

2. ประสิทธิภาพโรงเรียน โดยรวมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ คือ ความสามารถของครู ในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ความสามารถในการพัฒนานักเรียนในการแสวงหาความรู้และมีเจตคติทางบวก และความพึงพอใจในการทำงานของครู ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน การดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียน มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ความสามารถของครู ในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ความสามารถในการพัฒนานักเรียนในการแสวงหาความรู้และมีเจตคติทางบวก การบริหารและการจัดการ ไม่ว่าจะเป็นในการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนของนักเรียน และมีความรู้ทักษะที่จำเป็นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และความพึงพอใจในการทำงานของครู ตลอดจนความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมารินทกาส พัฒนทรัพย์พิศาล (2560, หน้า 204) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ตัวแปรปัจจัยคัดสรรทางการบริหาร ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 5 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโดยรวมของโรงเรียน (Y) ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุดคือ ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.243 รองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.198 ด้านการพัฒนาบุคลากร (X_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.176 ด้านโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.158 และ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.124 สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโดยรวมของโรงเรียน ได้ร้อยละ 71.30 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.20227 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการบริหารงานในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพต้องอาศัยปัจจัยในการบริหาร โดยมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สะอาด ปลอดภัยมีวัฒนธรรมองค์การที่เสริมสร้างพลังบวกในการทำงาน ขับเคลื่อนด้วยการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ บุคลากรต้องมีความพร้อมและพัฒนาตนเองเพิ่มขีดความสามารถ มีครูผู้สอนครบชั้นได้สอนตรงตามวิชาเอก ด้านโครงสร้างสถานศึกษามีการกำหนดภาระหน้าที่ ขอบข่ายการทำงาน ไว้ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความทันสมัยเข้ามาปรับประยุกต์ใช้ในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัย ของวาทิตยา ราชักดี (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน จำนวนที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน ได้โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้านดังนี้ ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร และด้านการพัฒนาบุคลากร ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมปัจจัยด้านดังกล่าวให้อยู่ในระดับมากที่สุดเพื่อส่งผลถึงประสิทธิผลโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

1.2 ระดับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้านดังนี้ ความสามารถของครู ในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ความสามารถในการพัฒนานักเรียน ในการแสวงหาความรู้และมีเจตคติทางบวก ความพึงพอใจในการทำงานของครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมประสิทธิผลด้านดังกล่าวให้อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อส่งผลถึงประสิทธิผลโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

ควรนำปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน ไปทำการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาปัจจัยคัดสรรทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- นฤกร บันพุ่มโพธิ์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. วิทยานิพนธ์. กษ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เมรินทร์กมล พัฒนทรัพย์พิศาล. (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทัศนีย์ ใจดี. (2560). สภาพปัญหา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. (2565). ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาปีการศึกษา 2565. สกลนคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.